

KÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3584. szám

1956. szeptember 2. vasárnap

4 oldal, 20 bani

A karlsruhei jogtipró ítélet ellen!

Nagygyűlés a fővárosban

Pénteken délután a Libertati park szabadtéri színházában több ezer dolgozó tiltakozó gyűlést tartott Németország Kommunista Pártjának betiltatása ellen. A nagygyűlés elnökségében helyet foglaltak Florian Danalache, az RMP KV tagja, az RMP Bukarest-városi bizottságának első titkára, Petre Dragoescu, az RMP KV tagja, az Oktatásiügyi Minisztérium tanácsosa, Anton Vladou, a fővárosi néptanács elnöke, Horia Hulubei akadémikus, az Akadémia magfizikai intézetének igazgatója és sokan mások.

A nagygyűlést dr. Elena Vlăduci nyitotta meg, majd Florian Danalache elvtárs beszédet mondott. „A dolgozók és az egész demokratikus közvélemény mélyes felháborodással tiltakozik a karlsruhei törvényszék önkényes határozata — Németország Kommunista Pártjának betiltatása ellen” — mondta Danalache elvtárs. A továbbiak során ismertette az 1933-as eseményeket, amikor a hitleristák a Kommunista Párt székházainak feladásával, a kommunisták elleni vad hajtvadászattal kezdték, ugyanugy, mint ma Nyugat-Németországban

a kegyetlen tömeges üldözéseket. „Még ki sem ürült jóformán a bírósági terem, — mondotta, — ahol a gyűlöletes ítélet elhangzott, amikor már a rendőrség százait tartott, lefegyverezték őket, elkobozták a pártkiadványokat és Németország Kommunista Pártja szervezeteinek javait.”

Mindenféle razzizmus, házkutatásokat tartanak Nyugat-Németországban. Azonban Németország Kommunista Pártja ellen irányuló rendőri terror nem szüntetheti meg a szocializmus fenkelt eszméit, amelyek egyre mélyebb gyökereket eresztnek Németországban. A német nép és a többi népek nem nyugszanak bele a jelenlegi helyzetbe. A fővárosi dolgozók biztosították a német kommunistákat és a német munkásokat szolidaritásukról. Dragomir Stavre elvtárs, a Grivița vasúti üzemek dolgozóinak nevében kijelentette: biztosítjuk testvéreinket, a német kommunistákat, a német munkásokat, hogy mellettük állunk a békéért, demokráciáért és a német nép egységéért vívott harcukban.

A gyűlés résztvevői végül tiltakozó határozatot fogadtak el.

A történelem kerekét nem lehet visszafelé forgatni

Mély felháborodással olvastam a napi sajtóban Adenauer kormányának Nyugat-Németország Kommunista Pártja ellen hozott önkényes intézkedését. Hitleri módszerekkel, hitleri terrorral akarják meggyilkolni Nyugat-Németországban a haladásért, a békéért vallott eszméket. Márpedig háromszorosan gyilkos az, aki azt az eszmét próbálja meggyilkolni, amely a milliók emberből, boldogabb életet hirdet.

Bár gyermek voltam még amikor Adenauer hírhedt elődjének zsoldosai gyűlöletet és halált osztogatva felperzselték a fél világot, még életem emlékszem az átvirrasztott, rettegéssel töltött éjszakákra. Ennek nem szabad megismétlődni! Egyedül a kommunista párt harcol Nyugat-Németországban szervezettel a gyűlölet erői ellen, a békéért, a fegyverkezések csökkentéséért s Adenauer kormánya ezt a pártot betiltotta. Pedig nem lehet visszafelé forgatni a történelem kerekét. A német dolgozók továbbra is hangoztatni fogják az igazság szavát, mert ezt semmilyen rendelkezés nem törölte meg.

K. Bogár Klára, vegyész

Testvérpapjaink írják

Egresen (Kolozsvár tartomány) a November 7. bányában most már teljesen elkészült a függő akna. Nem kell a bányászoknak a régi bejáratról a föld alatt kilométereket gyalogolni. A bányavezetőség gondoskodott arról, hogy a munkahelyhez közel függőaknát építsenek. Ez nemcsak a bányászok munkahelyére való jutását könnyíti meg, de a szén felszínre hozatalát is megkönnyíti és csökkenti a szállítási önköltséget.

A Torda-rajoni muzeum munkaközössége állandóan gyűjti az emberi társadalom fejlődéstörténetét szemléltető tárgyakat, régészeti leleteket. Kutatómunkával, ásatásokkal hozzák felszínre a régi idők emlékeit őrző szerszámokat, harci eszközöket és egyéb maradványokat.

A legutóbbi ásatások Mezőszipor községben és környékén folytak. Az ásatások eredménye egy körülbelül 1800 éves sír feltárása. A tordai muzeum munkaközössége feldolgozta a leleteket és annak ismertetése alapján az RNK Akadémiájának régészeti osztálya alapos ásatásokat végzett júliusban Mezősziporban és környékén. Az ásatási munkában résztvevő a tordai muzeum küldötte is. A kutatás eredményeként jött. Feltártak többek között egy 1400 éves sírt és kriptát, egy székely temetkezési helyet, amelynek korát 2500 évre becsülik.

A júliusi ásatások alkalmával Tordán a városban is végeztek ásatásokat, amelyek eredményeként megtalálták Potaissa város rómaiak által készített vízvezetékét, amely a római birodalom hajdani Leányvárában szervezett katonai őrség őrhelyét látta el vízzel.

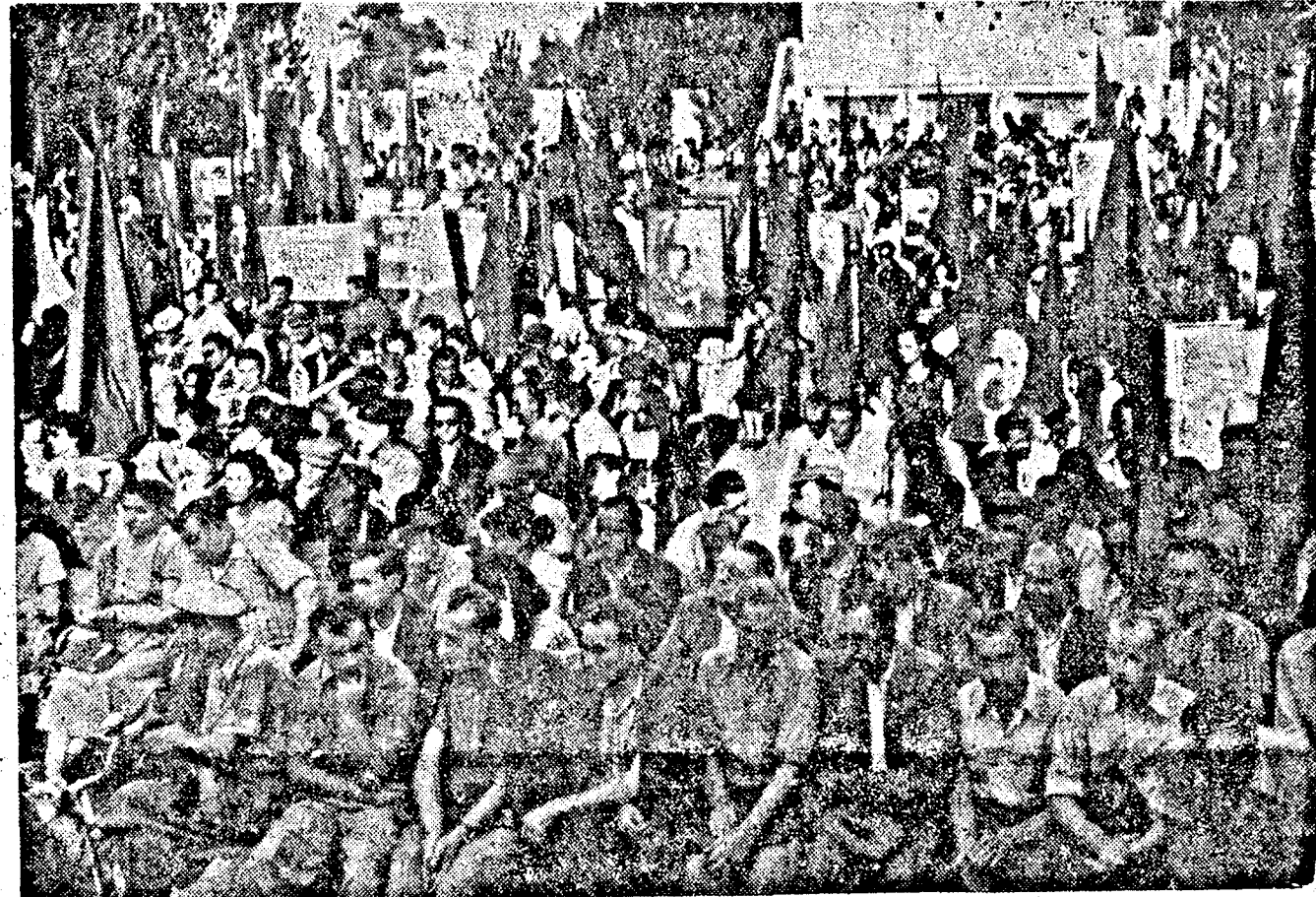
Jólsikerült szabász-tanfolyam

Nemrég szabász-tanfolyamot fejezött be, amely az aradvárosi néptanács mellett működő nőbizottság kezdeményezésére létesült. A tanfolyam, amelyen különböző vállalatok és intézmények dolgozói vettek részt — szám szerint 80 nő, — négy hónapig tartott.

Eredmes megemlékei, hogy a tanfolyam résztvevői közül sokan egyáltalán nem ismerték ezt a munkát. Ezek közé tartozik Hategan Maria elvtársnő is, aki a tanfolyamon úgy elméletileg, mint gyakorlatilag tökéletesen elsajátította az anyagot. Lelkiismeretes munkáról és jó felkészültségről tett tanúbizonyságot Rosenfeld Mária, Bujor Smaranda és Trif Florica. Az utóbbi a Vörös Trófea gyár dolgozója, aki szabad idejében járt a tanfolyamra. A tananyagot román és magyar nyelven adták elő. A szabászati ismereteket Lőrincz Vilma, a Varga Katalin szövetkezet szabáznője és Bera Ilona, az ARTEX szabóipari termelőszövetkezet szabáznője tartott előadások.

A tanfolyam befejezése után a néptanács kulturteremben kiállítás nyílt, ahol megtekinthették a tanfolyamon részt vett hallgatók által készített készruhákat. Holanar Tiberiu levelező

SEMMISITSÉK MEG AZ ÖNKÉNYES ÍTÉLETET!

Xépkön: a nyári színházban, péntek délután megrendezett tiltakozó nagygyűlés résztvevőinek egy csoportja

Nyugat-Németország népe felemeli szavát

Nyugatnémetország dolgozó népe erősen tiltakozik Németország Kommunista Pártjának betiltatása ellen. — Képkön: Berlin munkásai Németország Kommunista Pártja mellett tüntetnek.

Berlin dolgozói tiltakozó nagygyűléseiken követelik: helyezték vissza törvényes jogaiba Németország Kommunista Pártját. — Képkön: Berlin dolgozói tiltakozó határozati javaslatot fogadtak el Németország Kommunista Pártjának betiltatása ellen.

Alább közöljük az Aradon tartózkodó kiváló fiatal magyar költő riportját.

Nem szeretnék egy csepp szomorúságot se látnom a szememben, ha mégis kerülne itt-ott egy szemérem, azt nem az irigya, de a történelmi múlt, a keserű emlékeket idéző helyek akarattal szomorúsága. Felkeresni nemzeti múltunk egyik legmegdöbbentőbb, fájdalmatkozó helyeit, Aradot és Világost, elmondani az érzést, ami a szív mélyéből felkiált, nagyon kevés magyar írónak adatott meg az utolsó években. A világosi sík, a Bohus-kastély terméinek bejárása, a Veszthely felkeresése nem évfordulóhoz csatlakozik, nem is történet meg másért, minthogy nem szerettem volna úgy továbbutazni, hogy ne járjam be kegyellett az emlékhelyeket, ne adjak számot érzéseimről...

Autónk jutott az uton, már amennyire a kátyus ut engedte a rohanást, elmaradtak a kilométerkövek, közeledtünk a hegyaljai dombokhoz. A rekkenő meleg megült a síkon, a szél csak néha-néha rezgett, emelgetve a fák maldzó leveleit. Azután egy utanyar után messziről, a kékespárák levegőn át megpillantottuk az egyik hegy-csúcsra a romokat s izgatottan mutattuk ott, ott van a világosi vár. Miért volt bennünk izgalom? Ki tudja azt? Talán azért, mert a vár 1849-ben is hasonlóképpen figyelt le a tetőről. Láttam a megadásra készülő sereget, az elkésztett honvédeket, tiszteket, akik százszor inkább öltözötték volna a dicsőséges harcot, minsem a gyáva meghunyászkodást, a szégyenteljes megadást. Valamikor, még iskolai éveim alatt egy képet láttam s ezt a képet máig sem tudom feledni. A festő azt a pillanatot ragadta meg, amikor a sereg mást nem tehetve, fegyverrel tört össze, a honvédek utolsó golyóikat lövik levegőbe, szórják el a földre, a tisztek kardjukat zúzdák ketté, csakugyan ne kerüljön az ellenség kezébe. Ez a kép él most bennem is, látnom a sereget, a honvédeket, amint gyarusan kémelenek a Bohus-kastély felé, ahol összeült az utolsó haditanács, majd a szégyenteljes pillanat következett: a fegyverletétel.

Áll a vár a hegytetőn, mondják,

TAKÁCS TIBOR

Hősök nyomában

később nem egy katonát bujtattott, akik nem akartak jogságra kerülni, — áll a vár és fűdik a napfényben. Autónk már a faluban jár, a világosi házak között. Világosi! Milyen trónja a sorsnak, hogy a nemzeti sötétség kezdetét Világosi jelent. Itt, itt a sík bizonyít, de nem, vezetőnk, történelmi múltunk ismerője, Glück lenő továbbot int s aztán magyarórátképpen hozzá is fűzi: még vagy nyolc kilométer ut áll előtűnk.

Közben társunk is akad, Gheorghe Bora személyében, ki néptanári elnök Pankotán s szívesen csatlakozik hozzánk, helyi kalauznak. Aztán már Szőlősi házaik követeznek, végül ott a rét, a paták partján. Autónk átér a hídon, talán ezen lovagolt át Rüdiger, az oroszok parancsnoka, vagy talán volt még egy jahid a patakon? Ma már nehéz lenne megállapítani. A híd erős, biztos, pillérei még a törökök korából valók s az bizonyos, körülötte számtalan seregtest állomásozott, készült a megadásra. Mit lehet látni?

M. Kukoricát, tartót és megint kukoricát.

A patákparton cigányok dolgoznak, vályogot vetnek. Egyikük a vízben áll, aztán meglátja az autót s gondolja, itt az alkalom. Talán szükség lehet őrá is. Szalad, fut, lába sáros, agyagos, kalapja a kezében (enélkül hogy is lehetne vályogot vetni?) s hallgatja beszédünket. Nézzük a síkságot, arra a dombok aljában egészen Világosi táborozhattak a seregek. Vajon hány harcon, mennyi szenvedésen, győzelmen vezetett ideig az ut? S az emberek, akik saját ügyüknek tekintették a haza ügyét, a győzelmet, a szabadság fenntartását, milyen szívvél állhattak itt, mikor már tudták, többé nem szól riadóra a kürt, nem pereg a dob, itt a zászlók is lehanyatlának, egyszer s mindenkorra. Vajon a tisztek között hány gondolt arra, mikor emelkednek fel megint a zászlók, mikor lesznek méltó utódjaik, akik

a szabadság szellemében hadakoznak majd alattuk, mikor harcolnak azért az ügyért, ami akkor — s ezt már tudták mindannyian, — hosszú időre elbukott.

Milyen szavak hangzottak a dombokra, félelemmel és sírással telve: magyarok és románok, szlovákok és németek? Hiszen nem egy osztrák harcolt katonánk között, akikre még súlyosabb megadás várt, mint a magyarokra. Szomorú a temetés, mikor egy harlott hőst tesznek a sírjába, még szomorúbb, amikor egy nemzetet, egy még félig élő, félig haladót ki a sepről dobunk a sírjába, a népet, amelynek még 40.000 katonája van, tábornokai, hősök és hadvezérek! Világosi, Világosi, egy évezredre beirtad neved a történelemből!

Meghatottan állunk itt, magyarok és románok, budapestiek és aradiak, mindazok, akik 107 év távolságból próbáljuk újraélni az emlékeket, a végső napot, a megadás napját.

Román beszéd üt meg fülem, román szavak magyarózzák, hogy arra, feljebb, a Csíger partján már számtalan sír került napfényre. Csak meg kell kaparni a paták meredek partját s hull a göröngy s vele hullnak a csontok is. Megnézzük? Meg hall!

A vályogvető ember mutatja az utat, nem is kell sokat térlőnifordulni, túl a hídon, a paták partján egy szakadékos részen csontok fehélenek. A fekete kezek földet kaparnak, egy törtöt csont, — felsőkar lehetett valaha — bordák kerülnek felszínre. Hullnak a csontok, már egész kis halom emberi csont. Ki lehetett? Csata a környéken nem volt, mégis katoná volt? Katona, bizonytal. Katona, talán sebesülten érkezett már ide, vonszolta még magát, hozták a társai, hirt meg az életben, minthogy a nemzet is hitt a jövőjében, az életben, hogy talán mégsem igaz a megadás, hogy nem tarthat sokáig, hónapokig csak, évekig, de minden-

esetre nem hosszú-hosszu sívár évtizedekig. Arra pedig senki sem mert gondolni, hogy közel egy évszázadnak kell eltelni és hogy épp az a sereg hozza meg a szabadságot, amelynek elődje eltiporva volt a nép színe-virágát s belökte Magyarországot a sírjába.

Erre is gondolunk most, mi a kukoricások, tartók és semléli, multak idéző, mert erre is kell gondolni.

Visszafelé haladunk az országuton. A délelőtti látogatásra gondolkodok, amikor a bírók helyét kerestük fel, ahol a kilenc vértanútábornok bejezte földi életét. A sáncokra is vetettünk egy hegyelletteli pillantást, hol a négy hős szembenézett a puszkasöveggel. Ezen az országuton haladt a sereg, ebből fogdosák ki az osztrákok a tiszteket, tábornokokat s vitlék örömmel-boldogan az aradi vár kazamatáiba.

Mennyit emlékszem a világosi vár alá érünk. Az ut baloldalán ott emelkedik a kastély. A Bohus-kastély.

Szép épület, alacsony, földszintes kastély. Mögötte a hegy. A bejáratnál hangok ütnek meg fülszínem. Bentről jönnek, vidámak, nevetés is ki-kicsap az ajtón.

A kinti erős délutáni napsütés után idebent hűvös fogad. A terem közepén ping-pong asztal, körülötte fiúk-lányok ugrándoznak. Meglepednek, abbahagyják a játékot, ránk figyelnek. Mit érezhetnek abból, amit mi érzünk?

Itt állt össze utódlára a magyar haditanács, itt határozták el Görgey javaslatára, hogy a magyar sereg leteszi a fegyvert. Ki hol állt? Hol állt Görgey, honnan mondta el érveit, honnan győzte meg a még ellenkező tábornokokat a további céltalanságról? Vajon tudta, hogy drulásának mi lesz következménye? Tudta, hogy a nemzet megveti ege életre, s megveti holtában is.

Összenézünk. Mit mond a tekintet? Magyar, román egyaránt?

Jobbra ajtó. Benyitunk. A terem nem is terem, hiszen kis szoba csak, nagy percek tanúja. Amikor Magyarország megsemmisült, — mert Görgey kapitányt.

(Folytatása a 3-ik oldalon)

AZ UKRÁN IRODALOM ÉS MŰVÉSZET DEKÁDJÁ

Az ukrán irodalom jeles képviselője

— Ivan Franko születésének 100. évfordulójára —

A Béke Világutazás kezdeményezésére ez év augusztusában világszerte megünnepelték Ivan Franko, a nagy ukrán író, az emberi haladás és szabadság halhatatlan apostola születésének 100. évfordulóját. Nálunk az ukrán irodalom és művészet dekádja alkalmával országsszerte irodalmi ünnepségeken ismertették Ivan Franko életművét.

Tevékenységének ideje a XIX. század végére és a XX. század elejére esik. Sokoldalú tehetség volt. Írt prózát, verset, drámát, történelmi, irodalomtörténeti, közgazdasági és etnográfiai tanulmányokat, politikai jellegű cikkeket. Ivan Franko igen sokat fordított. Egész életében hi maradt azokhoz az egyszerű küzdő, szenvedő emberekhez, akik közül maga is származott. Ukrajna nyugati részén, a galíciai Naguievics faluban született 1856 augusztus 27-én. „Valahol, emlékeim mélyén tűz lobog... Apám kovácsműhelyének tüze. És úgy tűnik, hogy én, a hajdani gyermek, megőriztem épségben lelkem mélyén az élet hosszú útjaira és máig sem hunyt meg kím” — írja valahol Ivan Franko.

Nélküldözés, szenvedés és sokszor a szörnyű magány gyötörte, de azért határtalan hittel és erővel tanult, írt, minden tudásával, ékesszólásával igyekezett ébrentartani az elnyomottakban a jobb, igazabb élet reményét. Számos folyóiratnak dolgozott, többek között a Novaja Zisny című folyóiratnak is, amely 1905-ben közölte Lenin híres program-jelölő cikkét. Ivan Franko közírói tevékenységét a hazugság, képmutatás, könyörtelen leleplezése jellemzi. Már egyetemes hallgató korában szoros összeköttetésben állt a galíciai forradalmi demokrata körökkel. Később mindjobban megismerte a tudományos szocializmus tanait. Közell kapcsolathoz került a szociáldemokrata vezetőkkel. Az 1905-ös orosz forradalmat kitörő örömmel üdvözölte. Háromszor ült börtönben, de a súlyos megpróbáltatások nem ingatták meg meggyőződésében. Néha utópikus individualista, misztikus szemlélet kerítette hatása alá, de ő akkor is lángoló hazafi, a népek barátságának lárdhatatlan bínoka, a béke hirdetője.

Az ukrán állami népi együttes diszeloádása

Az ukrán állami népi együttes csütörtök délután diszeloádát adott az Opera- és Baletszínházban.

Az előadásban megjelent Emil Bodnarus, I. Chisnevski, St. Voitec, Fazekas János, Vladimir Gheorghiu, A. Augustin, I. Murgulescu akadémikus, Gr. Preoteasa, Ion Pas, Vass Gizella, továbbá művészeti és kulturális életünk számos képviselője, román és külföldi újságírók, fővárosi dolgozók. Jelen voltak az ukrán irodalom és művészet ünnepére hazánk-

maradt. Franko irodalmi tevékenysége, magatartása befolyása alatt tartotta majdnem az egész mult századvégi ukrán irónemzedéket.

Jelentékenyszámu elbeszélésében a parasztlak elszegényedésének lágdalmas, kínzó folyamatait mutatja be. Mesterien, sokoldaluan ábrázolja a kapitalista viszonyok hálójába került lalú osztályellenfeleit. Megdöbbentő hűségű képekben eleveníti meg a gazdagodásért, vagyonyszerzésért folytatott harcot és kimutatja, hogy az emberi méltóság teljes megcsufolásához, „az ellopott boldogság”-hoz vezet.

Lvovban már diákkorában részt vesz a munkásmozgalomban. A boriszlávi petróleumipari munkásoknak Marx és Csernisevskij művei alapján készített leckéket olvas fel. Franko alaposan ismerte a kapitalista fejlődés útján megindult Galiciában a munkások helyzetét. Elbeszélés sorozatban foglalkozik a boriszlávi munkások életével. Marxista műveltsége, mélyreható, kutató látása, képessége arra, hogy a még csak kialakuló proletariátusban fellelje azokat a tulajdonságokat, amelyek később az egész orosz munkásság forradalmi tetteihez vezettek.

Tudni kell még Ivan Frankoról azt is, hogy lelkes, meggyőződéses híve volt a nemzetköziség eszméjének. Hevesen támadta mind a lengyel, mind az ukrán sovínisztaát és szenvedélyesen küzdött azért, hogy az osztrák-magyar monarchia népei testvéri megértésben éljenek.

Ivan Franko vallotta és hirdette, hogy az igazi művészetnek szolgálnia kell a társadalmi fejlődést, minden korban terjesztenie kell a haladó eszméket. „A társadalmak feletti irodalom — írta egyik vitacikkében — csak a ti álmodok, a ti agyregmek; valójában ilyen irodalom nem volt soha... Számunkra egyetlen esztétikai törvény van... az élet”.

Az ukránok kiváló írója nem érte meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom esztendejét. 1916-ban halt meg. De a történelmi fejlődés lehetővé tette, hogy rövidesen mind az megvalósuljon, amit ő is remélt, amiért ő is küzdött és szenvedett. (—s—r—)

Augusztus 26-ával kezdődően tíz napon át, országsszerte, ünnepegeken, irodalmi és művészi előadások emlékeznek meg a szomszédos ukrán nép kultúrájáról. Felszabadulásunk előtt minden módon akadályozták, hogy megismerjünk a szovjet népek közöttük az ukrán nép kultúráját. Augusztus 23. után megváltozott a helyzet. A Szovjetunió és országunk között mind erőteljesebbé, bensőségebbé váltak a kulturális kapcsolatok is.

E kapcsolatok szerves részét képezik a különböző irodalmi, művészi ünnepek, megemlékezések, amilyen a jelenleg is tartó ukrán irodalom és művészet dekádja. Erre az alkalomra a könyvkiadók megjelentették a többi között Ivan Franko elbeszéléseiből egy kötetet. Városokban előadást tartanak az ukrán irodalomról, falvakon pedig ismertetik az ukrán kolhozokban folyó kulturális életet. Filmszínházainkban bemutatják az ukrán stúdiók legjobb alkotásait. Az új ember kovácsát, a Taras Sevszerko-t, a Vaszköl-t, az anyát és más filmeket.

A. Kornejcsuk vezetésével írókból, művészekből álló küldöttség érkezett hazánkba. A híres Verjovka ukrán állami népi együttes több előadást tart a fővárosban s az ország több nagy városában.

Az ukrán irodalom és művészet tíz napja során még jobban megismerjük a fejlett ukrán kultúrát és tanui lehetünk annak a hatalmas fejlődésnek, amely a Nagy Októberi Szocialista Forradalom óta az ukrán nép életében is bekövetkezett.

Pavel Ticsina

Egy család vagyunk

Ha ismeretlen utra lépek,
az idegen föld messzi táján,
ugy érzem, mintha nyelvek, népek
közti volnaik ívelő szüdvány.

Ez az érzés oly megdöbbentő,
oly súlyos és oly mélyértelmű,
minthogyha zúgva sújt a mennykő
s az égezgést halljuk jelelni.

A dörgés száll — minthogyha hűna,
oly sulyos és oly megkötőzve:
kemény acél e hangok hídja,
mely népet-néppel kapcsol össze.

S kit egykor zengtél, mint az égből,
derűsz és tisztulsz, mint a légkör —
ilyen, ha feljössz a felhőből
a pusztá friss forrás vizétől.

A friss forrásvizből egy korsó —
máris könnyekben jársz s üdöbben:
lám — elsőbe lett az utolsó,
az alig idegen beszédben.

A lány agyagnál is lágyabban
simuló, gyuródó beszédük;
hár másképpen csengő szavakban —
je mégis ugyanaz a lélek!

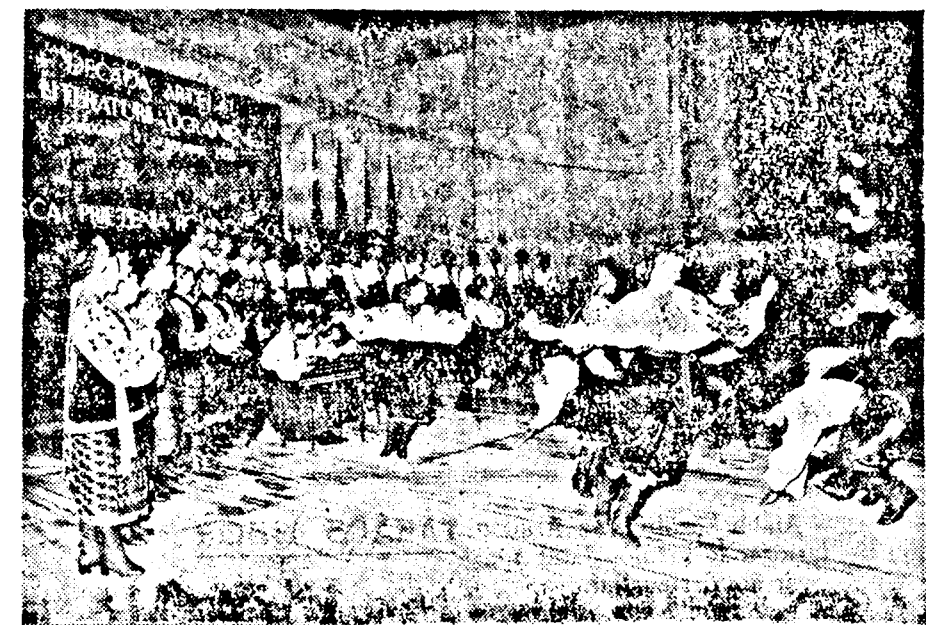
Először mint állón a patkó,
kezdedben erre-arra görböd —
s aztán egyszerre halad, hogy szól
Es érted, mint az anyanyelvéd.

S a nyelvé immár nem egyszerű szó,
nem lexikonok pusztasága —
munkától lüktet, hirtől izzó
s oly ismerős, oly kedves, drágál

Erdő, mező — dus, illatos táj:
boldogság drad szét a népen.
Csak egy akarat zeng: az osztály —
ma éppen úgy, mint egykor régen.

Idegen szó kerül ajkadra
s óvod, mintha testvéred volna.
Orás érzés ez és alapja
a proletároslátja hatalma.

Radó György fordítása

Képünk az ukrán állami népi együttes Bukaresztben a Libertatii téren tartott első előadásáról készült.

Leonyid Pervomajszkij

Petőfi Sándorhoz

Kunszentmárton. Szememre nem jön dóm.
O élt és énekelt e földön, ő!
Jártam már ennél szebb és rutabb tájon,
van sok város, falu, folyó, mező.

Széllelt, sőtél házak. Nem én akarlam.
Es nem te dultad nálunk szét a kerlet;
de háboru van. Tollam mellett kardom.
Igy jöttem országodba. Jönöm kellett.

Ez hát a zápor, mely téged vert régen...
Ma én vagyok, kit bõrig aztartott.
Hajdan s ma is csak egy nap kél az égen,
csak egy a csermely, mely itt lenn csacsog.

Es épp e fák lesték egykor (ki tudja),
mi fájt, mi ébredt, zengett sziveden:
merről eredt s hová olt sorsod útja —
e jáktól végre megkérdezhetem.

Te is tollal s karddal mentél csatába.
Tán épp ez volt tanyád egy éjszakán!
S itt ez az éjszemű lány — unokája
annak, kit még te csókoltál, talán.

Találkoztunk, bár száz év odaszéjjel.
Közlünk nincs per, testvérré tett a kard.
Mig elmerengtünk, véget ért az éjjel:
amott már halodny pirt öltött a part.

A nap közeleg. Felszáll a páratenger.
Lelkembn örömenység ébredsz.
Egygy olvasztott bernünkben november:
— egyforma vér- s esőcsepp permetez...

Radó György fordítása

Vlagyimir Szoszjura

Ukrajna dolgozik

Micsoda boldogság e szabad földön át
ballagni, dolgozni, hogy a vak éjelek,
amelyek elfedték az öröm kapuját —
gyönyörű földünkre oltsza ne térjenek.

Aranylő sugárral tramlik tavaszunk,
erdőnek-mezőnek cserélti kontólását.
Döng már a kalapács, az álló szava zug
testvéri összhang ez, győzelem, dicsőség.

Falvak és városok a kormos romokon
épülnek s dusabbak lesznek, mint azelőtt.
Műhelyek fénylenek. Felharsan robogón
Ukrajna teremtmunkája mindenütt.

Hullámzó tengeren hajók tramodnak
végtelen réteken proszlik a hajnal:
milyen boldog öröm így dolgozni annak,
kit a Kreml szór be örök sugarakkal.

Hidas Antal fordítása

Oh, ez a kopácsolás, csattogás,
kiabálás, amely idehallatszik a ház-
zammal szemben az utcáról, elker-
geti gondolataimat, egy pillanatnyi
nyugtól nem hagy, megakasztja
munkámat. Nem tudok hova mene-
külni, rejtőzni ettől a szüntelen ko-
pácsolástól: egyfolytában tart reg-
geltől-estig a amikor a napi meleg-
től kábultan lefelesem, még álmod-
ban is hallom. És gondolok el, hogy
igy megy ez két hónapja! Amióta
ablakommal átellenben megkezdtek
ennek a kőháznak az építését, egyel-
len sort sem írtam, mert a szünni
nem akaró kopácsolás és csattogás
örökösen a fülemben zug.

Képtelen vagyok dolgozni, nap-
hosszat ott állok az ablaknál és má-
sok munkáját figyelem. Nézem, ho-
gyan mozog, löt-fut, dolgozik az a
többutcat ember, hogy tolongnak,
mint a hangyák azon a szűk helyen
— és kedességem elmúlik. Meg-
nyugtát, amit látok. Lassanként e
dolgos emberek kezénymán halat-
mas épület emelkedik, falai mind
magasabbra nyúlnak, terjedelmes
deszkatarlályokban bugyborékol és
füstölög az ottolt mész, majd ver-
mekbe kerül. A kőművesek téglákat
faragnak, a kivánt helyre illesztik,
az asszonyok és fiatal lányok rudra
akasztott tartályokban vizsik a ce-
mentet, a tanoncok kétrét görnyedve
cipelik föl az állványokra a téglákat.
Ugy vonul el előttem ezeken az
embereknek mindennapi nehéz mun-
kája, mint a felhő az égen. Hallga-
tom kiáltásaikat, tréfiákat, beszéd-
jüket, elfeledkezem magamról, min-
tha valamilyen áthatóhatatlan ködbe
kerülnék. És gyorsan, szinte észre-
vélenül telnek az órák, a napok.

Csak a felvívázók ordítóása,
káromkodása, fenyegetőzése, durva-
sága ébreszt az élr, rut valóságba.
Ketten vannak, de mintha mindenütt
jelen volnának. A munkások hallgat-
nak és ahol elhalad valamelyik fel-
ügyelő, megjobban munkájuk fölé
görnyednek. Semmivel sem lehet
kedvükbe járni, semmivel sem elége-

dettek, mindenre szitkozódással, dü-
hös, megvető szavakkal válaszolnak.
Merészejen csak feladni valamelyik
munkás, védekezzen vagy szöjlon
valamelyik társának érdekében, a
felügyelő ur arcát rögtön előlnti a
vér, szájaából fröcsköl a nyál és majd
megfizet ő a bűnösnek! És még jó,
ha a szerencsétlen tovább ott dol-
gozhat, nem kergetik el. Hiszen ők
itt kiskirályok, a munkások feletti
hatalmuk korlátlan és ha egyet el-
kergetnek, rögtön találnak helyette
mások négyet, aki könnyörög, hogy
elfogja a helyét az elűzött helyét. Ohó,
ez a nyár rendkívül fődvelmező
lesz a felügyelőknek! Tetszésükre vá-
logathatnak és nyírálhatják a fize-
lést, a munkások meg se mukdnak,
ha pedig valamelyikük panasz-
kodni akar az építésnek, csak men-
jen, éhen pusztul majd engedetlen-
sége miatt.

Egyyszer, amikor szokásomhoz hí-
ven figyeltem az ablakból a munkát,
a homlokzati fal felől kiáltást hal-
lottam. Nem értemem, mi történhe-
tett — csak azt vettem észre, hogy
a felügyelő rárontott az egyik mun-
kásra, — egy szomorú arcu, magas
termetű, középkorú kőművesre — és
a legrendádbb szavakkal szidalmazta.
A kőműves, mintha nem is róla vol-
na szó, folytatta munkáját. A ma-
kacs, hosszú hallgatás azonban még
jobban felingerelte a felügyelőt.

— Tolvaj, csirkefogó, börtöntöl-
telek, takarodj innen azonnal! — ki-
áltotta veszett dühében a felügyelő,
miközben egyre fenyegetőbben köze-
ledett feléje.

Látám, hogy a munkás lehorgasz-
tolt feje, a téglák felé fordított arca
mind jobban és jobban elvörösödik,
mintha lángok égetnék. Fogait ősz-
szeszorította és oszöndben maradt.

— Százszor mondtam neked, te
akasztófavirág, te koldus, te tolvaj?
Pusztulj a szemem elől. Hordd el az
írhad, mert különben megparancsol-
lom, hogy lökjenek ki innen!

A munkás láthatóan vívódott ön-
magával: arca kékes színben ját-

IVAN FRANKO

A KÖMÜVES

szott. Végül anélkül, hogy felegye-
nesedne, fejét kisse felemelte és hal-
kan, minden szavában leirhatatlan
megvetéssel fogai között sziszegte:
— A paraszti csak paraszt marad.
Isten árra, ha ur lesz belőle!

E szavak hallatára a felügyelő
egy pillanatra mintha bálvánnyá
vált volna. A legsebezhetőbb pont-
ján érintették: paraszt volt és most,
hogy „felügyelő ur lett”, szégyelle
számazását. A pillanatnyi megme-
revedés után még hevesebben foly-
tatta.

— Igen? Így beszélsz velem?
Majd megmutatom én neked! Esze-
rterilek! Takarodj innen!

A kőműves meg sem moccant, to-
vább dolgozott.

— Hordd el magad, te gazember!
Migyen el innen az ördög, mert kü-
lönben rendőrt hívok.

A munkás kalapácsával makacsul
tovább faragta a téglát. Ekkor a
felügyelő ráugrott, kicagda kezéből
a kalapácsot és az utcára hajította.
A feldühített kőműves fogait csikor-
gatta és felegyenesedett.

— Te mitugrasz! — kiáltotta. —
Mi akasztoksz belem? Mit akarsz?

— Ugy, hát fenyegetősz? — or-
dított a felügyelő. — Segítség! Segí-
ség!

A kiáltásra odarohant a másik
felügyelő is és most együttes erővel
támadtak a kőművesre. Az pedig
nem védekezett. Az ökölopások zá-
porként hullottak a hátára. A dühtől
és elkeseredéstől megremegően le-
szállt az állványról és vállára vetet-
te szerszámos zsákját.

A többi munkás látta mindezt, de
csöndben, ajkára harapva, munkája
föle hajolva dolgozott. Mukkának ee
hallatszott.

Ezután egy egész héten keresztül,
minden reggel megismétlődött az

lém kötsz, szavamra mondom! Az
ilyesmirt megbüntet az Isten, komál
Miközben ezeket mondta, pohár-
val megkopogatták az asztalt, s még
kért egyet.

— Tudod, milyen szűkösen va-
gyunk odahaza. Nem kell, hogy el-
meséljem. Az asszony beteg, nem
dolgozhat, s most én, a te jóvoltól-
ból, már egy hete egy garas nélkül
élek!... Ha egyedül lennék, valahogy
kibírnám... De látod, feleségem be-
teg, a gyermek is gyengélkednek, ke-
nyér kéne...

A felügyelő lehajtott fejjel hallga-
tot, bóbiskolt, már majdnem elaludt.
Amikor a kőművárosné letelele élé-
bük a sört, az első volt, ki felemelte
az egyik poharat. Koccintott a kő-
művessel, s azt mondta:
— Feleséged egészségéért!

— Neked is adjon egészségét az
Isten, — felelte a kőműves és né-
hány kortyot ivott. Arcán látszódot,
hogy utatáttal érintette ajkát az ital-
hoz. Lehet, hogy e négy nappal az-
előtt kölcsön kért pénzből az utolsó
garast adta ki az italra, ahelyett,
hogy életmet vett volna belőle sze-
rencsétlen családjának, addig, míg
újból jobb napok virradnak rájuk.
Mert csak az Isten a megmondható-
ja, hogy kölcsönözhet-e még vala-
honna. És ime, most, utolsó pénzén
ellenséget vendégelt meg, hogy leg-
alább így jobb belátásra bírja.

— De mondd csak őszintén, ked-
ves barátom, mi rosszat tettem ne-
ked? Hogy haragomban talán olyas-
mit mondtam, amit nem kellett vol-
na... De te mit nem mondtál nekem?

Szavamra mondom, koma, nem te-
szed jól, hogy ennyire igazságtalan
vagy a szegény emberhez! A koma
mután megitta a sörét, leeresztette fe-
jét és bólogatott, mintha elaludni
készült volna.

— Akkor hát, — mondta félénken
a kőműves, — légy kiméletes. Jóhe-
tek hétéven dolgozni?... Te is belát-
halod: hova mehet dolgozni a ma-
gamaftja szegény ember? Pusztuljon
el feleségével, gyerekével együtt!

— Mit szólsz — Iszunk még
egyet? — vágta el a szót a fel-
ügyelő.

— Persze, persze! Kérünk még
egy adagot!

A kőművárosné kihozta a sört, a
felügyelő megitta, majd megtörölte
ajkait.

— Na, miiben maradunk? — kér-
dezett nyugtalanul a kőműves, mi-
közben igyekezett megragadni a fel-
ügyelő karját és a szemébe nézni.

— Mit is mondtak? — felelt
amaz hidegen s közben föltápásko-
dott. Elmenni készült. Készönmő a
sört. Hétfőn ne gyere dolgozni, mást
vettem fel. S aztán — ezeket a sza-
vakat már a kőműva ajtajából mon-
dotta — nincs szükségem hozzád
hasonló tolvajokra, csirkefogókra!

Ezzel a felügyelő már az utcán is
volt, a kőműva ajtaja pedig becsa-
pódott mögötte.

A szegény kőművest villamcsa-
pásként érték a szavak.

Sokáig mozdulatlanul állt s nem
tudta mihez kezden. Aztán felocsu-
dott. Vad gondolat szágúldott át
agyán. Egyik kezével megragadta az
asztalt, amelynél ült, kitérte az
egyik lábát, majd forgatni kezdte a
pult felett. Csörömpölés, zörgés, re-
cesegés, a kőművárosné kiáltásai, az
odasereglett emberek ordítóása, a
rendő hangja — mindez vad, süke-
lítő hangzavarba olvadt össze. A
szerencsétlen kőművest hirtelen sok
kereskedő vette körül, akik dühtől
eltorzult hangon üvöltöttek a vállát
zajjal adták át „a veszett tolvajt” a
rendőrségnek. A közbiztonság kéri-
hetetlen öre megragadta a vállát s
magaelé lökte. Mögötte a hátra
remült kőművárosné vánszorgott,
aki egy asszonyt hagyott maga he-
lyett az üzletben. A menet a suhan-
cok, csavargók kiabálásától, üvöltö-
zésétől kísérve elindult a rendő-
kapitányság felé.

Lemberg, 1881, február.
(Fordította: Farkas Tibor)

A pártélet hírei

Új bürót választottak

A December 30 gyár karbantartási osztályának alapszervezete is megtartotta beszámoló- és vezetőség-választó közgyűlését. A gyűlésen felszínre kerültek az eredmények, ugyanakkor a párttagok bátran bírálták, tárgyilagosan rámutattak a hibákra.

Kitűnt, hogy osztályunk kommunizmus, párttagokhoz méltóan végzik feladataikat, élen járnak a munkában. Bűszkek is vagyunk az olyan kommunizmusra, mint Juhász Ferenc, Czibrik Lajos és mások, akik az akciók élén haladnak. Személyes példamutatásukkal mozgósítják a többi dolgozókat. Ezért is sikerült 107 százalékos teljesítménnyel legutóbbi negyedévi tervünket.

A hozzászólások során, mint hibákra rámutattak arra is, hogy a büró elhanyagolt bizonyos üzemi részleteket. Így az erőművelek párttagjait, valamint a közműveket és az ácsokat nem ellenőrizték, hogy miként teljesítik pártfeladataikat. Ebből kifolyólag több helyen gyenge volt a pártmunka. A büró elhanyagolta az agitátorok kiképzését, a személtető agitációt, a faliújságot és az IMSZ-szervezetet.

Bátor bírálatok hangzottak el. Rácz Emil ösmestert például azért érte bírálat, mert több alkalommal késeves érzéki munkahelyére. Pópa Gheorghe elvtárs azokra a hibákra mutatott rá, amelyek a különböző részlegek főmesterei közötti megismeretlenségre, a nézeteltérésekre, a munka rovasára mennek. Így, a csőműhelyben is, a megengedettnél sokkal több a selejt.

Készülnek az új pártoktatási évre

Az új pártoktatási év küszöbén vagyunk. Az oktatás egész évi sikere a jó szervezésről, előkészítésről függ. Erre törekszünk most a CFR fűtőház alapszervezete.

Dehelean Gheorghe elvtárs, alapszervezetünk titkára széleskörű politikai szervezőmunkát fejt ki azért, hogy a párttagokat, tagjelölteket és az arra érdemes párttagjelölteket képessé tegye a különböző pártoktatási formákba. Így alapszervezetünk mellett szervezett három pártoktatási formába (politikai kör, az RMP történelmi tanulmányozó kör I. és II. ciklusa), valamint a városi pártbizottság mellett működő marxista-leninista osztályt és a politikai gazdaságtan tanulmányozó felsőbbfokú tanulmányi kör részére több mint száz hallgatót szervezték. Azok száma olyan arányban növekszik, amint egyénileg elbeszélgetnek velük.

A felrakottak között szerepel Ámbor György lakatos elmunkás is, aki befejezte az SZKP történelmi tanulmányozását és most a politikai gazdaságtan tanulmányozó felsőbbfokú tanulmányi körbe kérte felvételét. Ennek tanulmányozása hozzásegíti majd a különböző termelési kérdések megoldásához.

Alapszervezetünk tanult a hibákból és most az új büróval, újult erővel harcolunk a terv teljesítéséért, a hibák kiküszöböléséért.

Izsák Lajos,
levelező

A városi közüzemek alapszervezete is megválasztotta az új bürót. Ezalkalommal elemeztük vállalkozunkban a pártmunkát. A büró tevékenységéről szóló beszámolóban és a hozzászólásokból kitűnt, hogy a párttagok a szocialista versenyek élén haladnak, s így 1955-ben 109, ez év első felében pedig 110 százalékosan sikerült teljesíteni tervünket. Ugyanakkor jelentős megalkarítást eszközöltünk. Ezenkívül számos megvalósítás történt, mint például a Gájba vezető villamos vasútvonal idős útjait üzembehelyezése, stb.

Alapszervezetünk bűszke az olyan kommunizmusra, mint Usca Ioan, Hențiu Petru és mások, akik tevékenyen kivesszük a szűket minden munkából.

Az eredmények azonban sokkal nagyobbak lennének, ha az alapszervezet bürója jobban szervezte volna meg a munkát. Nem létezett kollektív munka, sem kollektív vezetés. Több alkalommal iródból vezettek, a büró nem tartott szoros kapcsolatot a dolgozókkal, határozataikat nem mindenkor hallgatták végre, nem ellenőrizték a tagokat sem pártfeladataik teljesítésében.

Riven, Ioan,
levelező

EREDMÉNYEKBEN GAZDAG ÉV

Nagy volt a sürgés-forgás az ünnep utáni napokban a majláti Petőfi Sándor kollektív gazdaság udvarán. Néhány kollektívista az udvart, a járdákat sepegette, mások jelmondatokat írtak és függesztettek ki. A jelentőséghez mérten akarták fogadni az ünnepnek is beillő napot: az előkészítést.

Augusztus 26-án aztán boldogan és némi bűszkeséggel köszöntötték a majláti kollektívisták a vendégeket, akik tehergépkocsikon érkeztek a közeli Vinga, Szécsány, Firiteaz, Zádorlak és más községekből. A vendégek először a két mezeli brigád székelyét, az asztalos, a kovács, a bogdár műhelyeket, az állattállományt és az építkezést tekintették meg. Érdeklődéssel szemléltek a határban a vetéseket is.

Mi tagadás, volt mit csodálni. Olyan kukoricaátlak, mint a kollektívisták nem találhat az egész határban. Dícső szavakat mondtak a cukorrépáról is.

TAKÁCS TIBOR

Hősök nyomában

(Folytatás az 1-es oldalról)

Egy emléktáblát keresek.

Hiába.

Kint a ház mellett mintha jót tenne az meleg levegő. Nem ériem. Bent volt hűvös és mégis ott volt melegem. A perc emlékeitől, a perctől, amit sok, nagyon sok magyart átél már, az ország pusztulásának, utolsó dicstelén, szégyenletes emlékeitől.

Kint a sereg vajon mit érezhetett? A hűvös, akik abban hittek, hogy még nem vették el minden, még lehet harcolni, van kiút a feneketlen szörnyűségből. A hitetlenség, akik talán csak égi csodában hitték, mire gondoltak? A zsidók már önkéntlenül földrehajoltak, a fegyverek csöve is föld fele esett. Ez volt a vég!

Kint a ház mellett kicsit elhanyagolt kertben, két szobor. Az egyik Slavicié, a nagy román író, akit Világos adott a románoknak, a balról egy asszonyt jónomiu szobra. Bohusné úgy ül ott bronzbaöntve, mint mikor a falu szegényeit fogadta, élete minden percében a szegények, az elnyomottak pártján volt, hiszen támogatja Eftimie Murgut is, a szabadságharcos román hőst, életemmel látta el csapatát a politikai jogok legkitartóbb támogatója, segítőtje volt hosszú években keresztül. Nemrég szobra újra visszakért a talpazatra, hirdető, ahogy ő nem tett különbséget magyar és román között, úgy becsült meg emléket a késő utódok is. Közösen, a hétköznapi harcokban.

Most mondom csak el, hogy a világiós sikk és a Bohus kastély megtekintése között, volt egy félóra szünetünk is. Hűvös szobában, két üveg hegyláti bor mellett üldögéltünk Gheorghe Bora asztala körül a pankolai ház lefűggyönyözött szobájában. Beszél-

gettünk. A mindennapi életről kezdve, a két nézős nehézségeiről. Sovinizmusról, ami néha itt-ott felült a fejét, megnevelésről, mert ilyen is akad, de a legtöbb szavunk mégis a bardságról szólt. Bora elutárs nem tudott magyarul, — de, hogy aki hozzá fordul s ne tén tudna románul s mégis megértse egy mást, — most magyarul tanul s nem is eredménytelenül. Emeltette a kultúrszoportokat, visszahozódást lehet találni, de inkább csak az öregek között. A fiatalok, már közös harcokban nőttek fel, közösen az öregek, sikereik. A saját munkájáról csak akkor ejtett szót, mikor többször kérdeztük. Először nehezen felelt, aztán sok mindent elmondott. Hogy négy éve elnöke a Néptanácsnak s azóta mi minden történt a faluban. Akkor még két-száznyolcvan embert hívtak külföldre, legutóbbi igazatánul s ma már csak harminc akad. Mert az igaz szó utat le, az igazság nem maradhat a mélyben. Olyan ez, mint a történelem. Amit egyszer elront, később helyrehozhat.

A bor aranya csillogott s mi a bardságra ültünk a poharat.

Hajazefe futott autók. Már sötétedett. Elmaradt a világiós sikk, elmaradtak a hegyláti dombozok, csak a vár intett utánunk. Sok még a tennivaló. A magyar történelem emlékei megőrizték a népet, hiszen ha valaha, hát most van erre lehetőség. Egy emléktáblára, emlékműre és sok minden egyébbe is. Persze mindezt nem egyszerre, nem elszéve, de nem is késlelve.

Néztük az utat. Az autó fényében néhány csillogott az ország, a fák lombjaira por kavargott nyomunkban. Ezen az uton nyomult a sereg. Már nem hitték a szabadságban.

Mi megértük, románok, magyarok, együtt, közösen!

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

A Locomotiva első őszi aradi mérkőzése

Az aradi vasutascsapat a multva-árnap kolozsvári gyenge szereplés után, vasárnap lép először pályára litthon az őszi idényben. A Locomotiva erre a mérkőzésre már teljes csapattal állhat ki és a Medgyesi Energia Flacara ellen a legjobb játékosok.

Meglepetések a bukaresti nemzetközi teniszversenyen

A bukaresti nagyszabású nemzetközi teniszversenyen néhány nagy meglepetés született. Elsősorban Juhász győzelme Skonecki felett számított meglepetésnek, de váratlan Anghelescu győzelme a magyar Sikorszki ellen. Az aradi Takács 6:0 arányú szettet vett el Caralulistól. A meglepetések a második napon folytatódak és ekkor Marin Viziru legyőzte a lengyel Licist, Tudorel Badin pedig a magyar Lénártot. Gh. Viziru is nyert Anghelescu ellen. Néhány főbb eredmény:

Evezős Európa-bajnokság Bledben

A festői Bled melletti tóban, amely a szlovénok szerint a legjobb evezős versenypálya egész Európában, megkezdődtek a férfi evezős Európa-bajnokság küzdelmei. Tekintettel a résztvevők nagy számára, a kétpárevezős versenyen kívül, minden egyes versenyszámban 3-3 előfutamból kellett lebonyolítani. Az előfutamok győztesei bekerültek a döntőbe és a reményfutamok után egészül ki a vasárnapi döntő mezőnye. Az egyes versenyszámokban az előfutamokat a következők nyerték:

Néhány sorban

A Bukarestben szerepelt török Galatasaray csapata Szófiában az ottani Dinamo ellen mérkőzött és a találkozó 1:1 arányban döntetlenül végződött.

A magyar olimpiai bizottság úgy határozott, hogy a magyar válogatott labdarúgó csapat ezévi gyengébb szereplése miatt, a magyar labdarúgó együttes nem vesz részt a mel-

bournel olimpiai labdarúgó torna küzdelmeiben.

A tiranai Dinamo csapata Berlinben vendégszerepelt és a berlini Dinamo ellen 3:1 arányú győzelmet ért el.

A párizsi röplabda világajnoki versenyen az RNK női csapata 3:1 arányban legyőzte Brazília válogatottját és így bejutott a döntőbe.

Rádióműsor

Vasárnap, szeptember 2.

BUKAREST I: 6.42 Dalok és táncok. 7.15: A Sinteia vezérlője. 7.30: Róman könnyűzene. 8.30: Rádiószínház gyermeknek. 9.30: A vietnámi nép dalai. 9.45: Mindenből mindenkin. 10.50: Hangverseny. 11.20: Könyvzene. 11.50: Közvetített operaszínpad. 12.15: Melódiák. 13.00: Rádióújság. 13.10: Róman né-

pi táncok. 13.15: Moszkva beszéll. 14.00: A rádió népi zenekara. 14.35: Kivánság-hangverseny. 15.35: Szimfonikus hangverseny. 15.56: Moldovai és dobudzsai népi melódiák. 16.30: Falvak újsága. 17.15: A rádió esztrádjának a játszik. 17.45: Zene. 19.30: Rádiószínház. 21.18: Benone Damian akkordionon játszik. 21.30: Esztrád-hangverseny. 22.15: Tánccsillag. 22.30: Sporthírek. 22.45: A legszebb keringőkből. 23.00: Hírek. 23.10: Eji hangverseny.

BUKAREST II: 7.00: Reggeli hangverseny. 7.50: Rádióújság. 8.20: Diákdalok. 8.40: Könyvzene. 9.00: Népszerű szimfonikus hangverseny. 9.30: Róman népi muzsika. 10.00: Politikai jegyzetek. 10.15: Fuvászene. 13.45: Enekhangverseny. 14.30: Rádiomagazin. 15.15: Könyvzene. 15.30: Hírek. 16.00: Mozart hangverseny. 17.00: Közlemények és zene. 17.15: Könyvzene. 17.45: Meglepetés hangverseny. 19.00: Könyvzene énekszóakkal. 19.30: Esztrád-hangverseny. 21.00: Táncczene. 22.00: Hírek, sporthírek. 23.15: Szimfonikus hangverseny.

BUDAPEST (KOSSUTH) 8.15: Bányászmnor. 9.10: Az Új Zenei Újság. 10.00: A versmondás művésze. Vidórmarty: A vén cigány. 11.10: Nórán zenes műsor. 13.30: Hangos naplár. 14.15: A rádiózenekar és a magyar állami hangversenyzenekar játszik. 16.15: Táncczene. 20.20: Népdal-hangverseny. 21.29: Magyar költők versei. 23.00: Zenekari hangverseny.

BUDAPEST (PETŐFI) 11.00: Berlioz: Requiem. 12.30: Az elbeszélő mesterei: Alfred de Vigny. 13.48: Dél csillaga. Ifjúsági rádiójáték. 16.00: Részletek Verdi Aida című operájából. 17.40: Mozart: E-dúr trió. 18.40: Bessenyei Ferenc legkedvesebb versei. 19.00: Könyvzenei hangverseny. 21.05: Táncczene.

IDŐZÁRÁS

Szeptember 2-án, vasárnap reggel inkább derült, délután inkább felhős idő várható, gyenge helyi esővel. A hőmérséklet kissé emelkedik, napközben 27-30 fok között, éjszaka 15-18 fok között lesz. Mérsékelt szél.

A következő 2 napon változó, helyi esőre várható időjárás várható, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

Az önköltség csökkentésének kérdése a I. Ranghegy gyárban

Ahhoz, hogy az életszínvonal emelkedjék, szükséges, hogy sokat és olcsón termeljünk. Hiába termelünk sokat, ha a terméknek előállítására hozzáférhetetlen a lakosság leg szélesebb rétegei számára és hiába termelünk olcsón, ha keveset termelünk és emiatt nem tudjuk a piacot ellátni elegendő áruval. Ez utóbbi esetben az igénylők legnagyobb része ár nélkül marad.

A fentiekből következik, hogy a magasabb életszínvonal biztosítása szempontjából egyformán fontos a termelési terv és az önköltségi terv teljesítése, sőt minél nagyobb mérvű túlszámnyalása. Ugyan a termelési, mint az önköltségi terv — általában véve — progresszív jellegű, a termelési terv szerzői kereténél évről-évre szélesebbek, a tervszerűsített önköltségi ár évről-évre alacsonyabb. Az a vállalat tehát, amely teljesítette évi termelési, valamint önköltségi tervét, többet és olcsóbban termel, mint az előző esztendőben.

Az aradi I. Ranghegy szerszámgépgyár hosszú idő óta hónapról-hónapról teljesíti a rá kirótt állami tervet az összes mutatószámokra, így tehát az önköltségi mutatószámra is.

Ime az eredmények: a vállalat 1956 első felében termékeit 1,55 százalékkal olcsóbban állította elő, mint azt az önköltségi terv előírta. A júliusi eredmény még szebb volt, ugyanis ebben a hónapban 2,48 százalékkal olcsóbban termeltünk mint az állami tervelőírásának...

ritások a költségvetés következő fejezeteinél mutatkoztak:

1. Közvetlen munkabérek;
2. Szerszámok, készülékek és ellenőrző műszerek;
3. Selejt;
4. Anyagtakarékosság;
5. Villamosenergia megtakarítás.

1. Nagyobb termelékenységű készülékek és különleges szerszámok munkába helyezése egyes területeken jelentősen növelte a munka termelékenységét, ami lehetővé tette egyes munkanormák megváltoztatását, vagyis közvetlen munkabérmegtakarítást. Ugyanilyen eredményt vezetett egyes megvalósult műszaki szervezési intézkedések. (Például fémmodellbe való öntés, a csavarmenete vágása helyett a menetek hengerezése és sok más.) A munkabérmegtakarítás tehát a jobb szervezésből és a magasabb technika bevezetéséből származik és nem a munkaintenzitás fokozásából, nem az általános kereset csökkentéséből, sőt a tökéletesítés egy része hozzájárult a munkások általános keresetének emelkedéséhez. Konkrét módon: az általános munkakereset 1956 első felében 11 százalékkal magasabb, mint 1955 első felében.

2. Kevesebb készüléket, szerszámot és ellenőrző műszert használtunk el, mint az előző esztendőben. Hogyan volt ez lehetséges?

— A szerszámok hőkezelésének tökéletesítése következtében nőtt a szerszámok élettartama.

— Az üzem munkásai jobban vigyáztak szerszámaikra, mert megértették ezek elsőrendű fontosságát.

— Az eszterga- és gyalutűk forgasztására jó normatívát vezetünk be és gondoskodunk róla, hogy a normatívákat tiszteljük tartásuk.

— Szerszámraktárainkban általában jó szerszámokat őrzünk, a csök-

kent értékű szerszámok legnagyobb részét már előbb kicseréltük.

— A menethengerlő gép üzembehelyezése következtében évente több száz menetlő matrica készítése válik szükségessé.

3. Az önköltségi ár 1956 első felében 1955 első feléhez viszonyítva csökkent annak következtében is, hogy a selejt értéke név szerint csökkent. A selejtszázalék értéke 1956 első felében 1,14 százalékkal kisebb volt, mint 1955 első felében.

A selejt elleni harcban egyelőre csak kezdeti sikerekről van szó. Itt még óriási lehetőségek állnak kiaknázatlanul. A harcban ebben a kezdeti stádiumból első sorban a II. szektor munkaközössége vette ki részét, s a mutatózó sikereket főleg az ő erőfeszítéseitől tükrözik.

4. Üzemünk 1956 első felében tekintélyes értékű anyagmegtakarítást valósított meg, ami jelentős mértékben hozzájárult az önköltségi ár csökkentéséhez. Első helyen kell megemlítenünk arról a tényről, hogy az öntőde munkaközösségének sikerült a folyékony vas árát 1955-höz képest 10 százalékkal leszállítania. Ha meggondoljuk, hogy főgyártmányaink az esztergapadok anyagának túlnyomó részét öntöttvas alkotja, akkor meg fogjuk érteni, hogy az árcsökkentésnek igen nagy befolyása van az esztergapadok önköltségének olcsóbbodására.

Mi tette lehetővé a folyékony vas árának ilyen jelentős mértékű leszállítását? Elsősorban az a körülmény, hogy az anyagbeszerzés lényegesen megjavult. A szükséges anyagok rendelkezésre állának, változni lehet belőlük és nem kell, mint a múltban, meg nem felelő, vagy túl drága anyagokhoz folyamodni csak azért, mert egyszerűen nincs más.

Például az öntőde munkaközössége az utóbbi időben samot-örlemény helyett marsallit használt (agyagjal vegyített kvarchomok). A kvarchomok kilója 0,35 lej, míg a samot-örlemény kilója 3,35 lej, mindegyiket a tiszter olcsóbb marsallit nem rosszabb, mint a drága samot-örlemény.

Más példa más szektorból: Az esztergapadok főtegelvényeit felületi edzéselt a multban autógén (oxigacélon) meglőtő eljárás segítségével végeztük. Az új technika bevezetésének folyamán rátértünk a felületek ellenállósos eljárásán alapuló villamos meglőítésre. A multban 70 főtegelvény edzése összesen 1304 lejbe került (924 lej anyag, 380 lej munkabér), míg ma ugyanazt a művelet 170 lejbe kerül (49 lej villamosenergia és 121 lej munkabér).

5. Az év elejétől bevezettük az úgynevezett reaktív villanyáram-fogyasztás mérését és számlázását. A reaktív áram veszteség, s a vállalatoknak mindent el kell követniük annak teljes eltüntetésére. Hogy a miniszteriumok és vállalatok ilyen arányú törekvéseit minél gyorsabb és lényegesebb sikerek koronázzák, a reaktív áram egységórát igen magasan állapították meg, progresszív kulcs szerint. A I. Ranghegy gyár esetében például az első negyedévben a veszteségáram órá csaknem annyi volt, mint a hasznos munkát végző aktív áramé.

A miniszterium segítségével, a folyó év második negyedében, két részletben sikerült sztatikus kondenzátorokat kapunk és azokat felszerelnünk. E kondenzátorok megfelelő mennyiségben teljesen felszámolják a reaktív áramot. Az első csoport kondenzátor felszerelése után lényegesen csökkent a reaktív áram okozta veszteség, a második csoport üzembehelyezése, ami a harmadik negyedévben történt, csaknem teljesen felszámolta ezeket a veszteségeket.

Ezek után rátérhetek a második kérdésre: mit nem tettünk meg meg az önköltségi ár további csökkentése érdekében elegendő mértékben. Melyek a legközelebb fekvő belső tartalékok?

A következő munkabérek megtakarításával kapcsolatos eredményeket tovább lehet fejleszteni, ha a gyár technikus gárdája és munkásai fokozzák erőfeszítéseiket az új technika bevezetése és a meglévő technika teljes kiaknázása érdekében, aminek utat új műszaki-szervezési intézkedéseken, az újító mozgalom fellendülésén és gépesítéseken át vezet.

Hatalmas belső tartalékoknak vannak a selejt további csökkentésével kapcsolatban is. Hiszen ebben az irányban csak az első lépések történtek meg. Legutóbb gyártási ellenőrző osztályunk belső szabályzatot készített a termék szektorok bevonásával, amelynek célja, olyan műszaki feltételek megteremtése, amelyek alkalmasak arra, hogy megelőzzék a tömeges selejtet, valamint a műszaki fejelem megerősítését szolgálják. A belső szabályzatot a II. szektor már eredményesen alkalmazza, az I. szektorban most folynak a bevezető intézkedések. Várható, hogy a közeljövőben a selejt csökkentése tekintetében a I. Ranghegy gyár munkaközössége meg az 1956. év első felében elért eredményeknél is szebbeket fog felmutatni.

Az új technika bevezetése, s a meglévő technika jobb kihasználása nemcsak munkabérmegtakarítással jár, hanem jelentős anyag- és energiamegtakarítással is. Ezért meg kell gyorsítani az erre irányuló tevékenység ütemét.

Gondolkozni kellene olyan rendszeren, amely fokozná minden egyes dolgozó érdekeltiségét a megtakarítások növelésében, amely tartalmazná az egyéni megtakarításokat.

Bárd Oszkár,
az aradi I. Ranghegy szer-
számgépgyár mérnöke

Az „ötös bizottság” kairói tárgyalásainak előestjén

TÖBB ANGOL LAP MÉRSEKLETTÉRE INTI AZ ANGOL KORMÁNYT A SZUEZI CSATORNA KÉRDESEBEN

London. (Agerpres).

Az utóbbi napokban számos angol lap tovább fenyegette Egyiptomot és támadta Nasser elnököt. Ez része annak a megelémlélt kampánynak, amelyet bizonyos angol és francia körök folytatnak az egyiptomi kormány és az ugynevezett ötös bizottság közötti megbeszélések külsőben. De a háborúra uszító cikkek mellett a brit sajtóban józan hangok is megszólalnak, amelyek mérsékletre intik az angol kormányt és bírálják a katonai előkészületeket.

A Manchester Guardian című liberális lap rámutat arra: Eden félrevezette az országot, amikor azt állította, hogy a Földközi-tengeri csatározatok csupán elővigyázatossággal jellegetek. A jelek azonban arra mutatnak, hogy a kormány el van határozva az Egyiptom-ellenes háborúra, ha Nasser elnök az angol kormány számára ki nem elégíti a választ adni Menziesnek. A lap hangsúlyozza, hogy a háborúval nem lehet biztosítani a középkeleti kőolajat. „Egy Egyiptom-ellenes háború — írja a lap — a Commonwealth szétbomlásához, emberlevek pusztulásához, Anglia és Franciaország gazdasági elszigeteléséhez és a Kóla elvesztéséhez vezetne.”

A News Chronicle elégedettségét fejezi ki a francia csapatok Ciprusba való vezénylésével kapcsolatban és rámutat arra, hogy ez az intézkedés

semmitféle politikai előnyt nem jelent Angliának.

A Daily Herald határozottan kijelenti, hogy a szuezi válságot nem lehet megoldani sem kényszerrel, sem bizalmatlansággal, sem pedig fenyegetéssel.

A Daily Worker rámutat arra, hogy Anglia és Franciaország kormányai fegyveres támadást akarnak indítani Egyiptom ellen, ha az nem fogadná el az ugynevezett ötös bizottság által előterjesztett követeléseket. A lap kijelenti, hogy a közvélemény megakadályozhatja ezt az örült agressziót, amely csak szegényt hozhat Angliára.

AZ EGYIPTOMI KORMÁNY HIVATALOSAN TILTAKOZOTT A SZUEZI-CSATORNA STATUS-ANAK HAMIS NYUGATI BÉRTÉLMÉZÉSE ELLEN

KAIRO. (Agerpres).

Sajtóügynökségek híradásai szerint Nasser elnök augusztus 30-án megbeszélést folytatott Byroade-vel, az USA egyiptomi nagykövetével. A nagykövet ez alkalommal egy nyilatkozatot vett át, amelyben az egyiptomi kormány sajnálkozását fejezi ki Eisenhower elnöknek a Szezi-csatorna kérdésében tett nyilatkozatával kapcsolatban. Az USA elnöke ebben a nyilatkozatban — mint ismeretes — kijelentette, hogy az 1888-as egyezmény értelmében a Szezi-csatorna „internacionalizálva” van. Az egyiptomi kormány nyilatkozata hangsúlyozza, hogy az 1888. évi szerződésnek az volt a szerepe,

hogy biztosítsa a csatornán való hajózás szabadságát.

Nasser elnök nyilatkozata szerint az 1888. évi egyezmény a Szezi-csatorna használatának szabadságát az 1866. februári megállapodás értelmében biztosítja, amely leszögezi, hogy a Szezi-csatorna Társság az egyiptomi törvények és vámrendelkezések joghatálya alá tartozik.

A nyilatkozat ismételt kidomborítja Egyiptom szuverenitását a Szezi-csatornára vonatkozóan és idézi a Nagy-Britannia és Egyiptom között 1954-ben megkötött megállapodást, amelynek értelmében „a csatorna Egyiptom szerves része”, noha „nemzetközi fontosságú útnak” tekintendő.

Washingtoni jelentés szerint Ahmed Husszein, Egyiptom washingtoni nagykövete szóbeli tiltakozását fejezte ki John Foster Dullesnek, az USA külügyminiszterének a keddi sajtóértekezleten tett kijelentésével kapcsolatban, amely szerint „Szezi az 1888. évi szerződéssel internacionalizált”. Az egyiptomi nagykövet Dulles nyilatkozatára vonatkozólag kijelentette, hogy „a csatorna soha nem internacionalizálta és az mindig Egyiptom szuverenitása alá tartozó egyiptomi terület volt”.

Husszein ezután az újságíróknak kijelentette, hogy a csatorna Egyiptomhoz való tartozását legutóbb a Nagy-Britannia és Egyiptom között 1954. évi szerződés 8. szakasza is megerősítette, amely szerint „a Szezi-csatorna Egyiptom szerves része”.

Jövő szerdára összehívták az Atlanti Tanácsot

LONDON. (Agerpres).

Nyugati sajtóügynökségek jelentése szerint Londonban bejelentették, hogy az Atlanti paktum — a NATO — Tanácsa szeptember 5-én külön összehívott tart, s ennek keretében megvitatják a Szezi-csatorna kérdését.

Az amerikai ASSOCIATED PRESS hírügynökség jelentése szerint a Tanácsot azért hívták egybe, hogy tájékoztassák Franciaországot és Angliát a Szezi-csatorna Társság kérdésének állásáról s eljérjék, hogy minél nagyobb számú ország „csatlakozzék a két kormány álláspontjához”.

Jólétesült londoni hírforrások szerint Anglia és Franciaország azért kérte a NATO-Tanács egyebébe, mert az Atlanti paktum tagjai nincsenek egységes állásponton a szuezi kérdés tekintetében.

—O—

Anglia mind nagyobb gazdasági nehézségekkel küzd

MacMillan pénzügyminiszter sajtóértekezlete

LONDON. (Agerpres).

MacMillan angol pénzügyminiszter augusztus 29-i londoni sajtóértekezletén nyilatkozott az ország gazdasági helyzetéről. A miniszter a többi között kijelentette, hogy Anglia — az arany- és dollárátalakok szüntelen csökkenése miatt — súlyos veszélybe került.

MacMillan nyilatkozatának legnagyobb részében a szakszervezetekkel vitázott. A szakszervezetek ugyanis azt követelik, hogy a munkások bérét a különböző társaságok profitjának csökkentésével emeljék. A miniszter kijelentette, hogy ezt a követelést lehetetlenség teljesíteni, mert a profitok legnagyobb részét — úgy mond — a berendezések felújítására, újabb beruházásokra és adók kifizetésére fordítják. MacMillan azonban nem nyilatkozott a profitot mutató abszolút számokról és a kapitalisták zsebébe vándorló osztalékokról.

MacMillan nyilatkozata végén felkérte az angol szakszervezetek kongresszusát, amely szeptember elején nyílik meg, hogy tekintsen el a bérek emelésére vonatkozó követeléseitől.

Az augusztus 30-i újságok szerint a pénzügyminiszter nyilatkozatával nyíltan nyomást akart gyakorolni a szakszervezeti kongresszusra, amelynek keretében kidolgozzák a munkabérekkel kapcsolatban kérdésekre követhető laborista politikát. A Daily Herald erősen elítéli a bérek rögzítésére irányuló felhívást, mivel a drágaság szüntelen növekszik, mivel létezik semmiféle árellenőrzés és az állam sem szabályozza a tökéberuházásokat és az ipari nyereségeket.

A Vietnámi Demokratikus Köztársaság kikiáltásának 11. évfordulójára

A távoli Indokínai félsziget legnagyobb országának, Vietnámnak hősi népe évszázados gyarmati elnyomás után, 1945 szeptember 2-án vitta ki függetlenségét és szabadságát és kikiáltotta a Vietnámi Demokratikus Köztársaságot.

Rabságának hosszú ideje alatt a vietnámi nép sohasem nyugodott bele abba a gyarmati sorsba, melybe előbb a francia, majd később a japán hódítók akarták belekényszeríteni.

Egy évszázad alatt több, mint tíz, a széles néptömegeket mozgató felkelés igyekezett a gyarmattartók gyűlölt igáját lerázni. A nép szabadságharcát eleinte nem kísérte siker, hiszen a múlt század utolsó és a jelen század első évtizedében Vietnámban még a királyok és hűbérurak uralkodtak, kiknek büns politikája a nép szabadságharcát állandó elárulása volt.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme Ázsiában selymülő népei számára is megmutatta a felszabaduláshoz vezető utat. Az 1930-as forradalom után, mikor a burzsoázia elvesztette minden befolyását a nemzeti felszabadító mozgalomra, megalkult a Vietnámi Kommunista Párt, mely azóta is töretlenül vezeti Vietnám népének harcát a gyarmattartók ellen. 1941-ben a kommunista párt kezdeményezésére létrejött az Egyesült Nemzeti Arcvonal és ennek sikerült az egész népet az agresszorok elleni harcra mozgósítania. A dicsőséges Szovjet Hadseregnek a hitleri Németország és a japán imperializmus fő lövő aratott győzelme jelentős mértékben járult hozzá az 1945. augusztus 19-én kezdődött fegyveres felkelés sikeréhez, melynek eredményeként szeptember 2-án kikiáltották a Vietnámi Demokratikus Köztársaságot.

Az azóta eltelt tizenegy év nem a békés építés esztendői voltak Vietnámnak. Franciaország imperia lista köréi még ugyanabban az évben megtámadták a fiatal Vietnámi Demokratikus Köztársaságot, mely nyolc éven át tartó elkeseredett küzdelemben döntő vereséget mért a betolakodókra és vietnámi bérenceikre. A világ békeszerelő erőitől támogatva, Vietnám népének hősi harcát siker koronázta: az 1954 júliusában tartott genfi értekezleten megegyeztek az indokínai konfliktus békés rendezésében, az indokínai államok szuverenitásának, függetlenségének, egységének és területi sérthetlenségének tiszteletbentartása alapján.

A genfi egyezmény előírásainak valóra váltását az imperialisták délvietnámi zsoldosainak mindaddig sikerült szabotálniok, de a Vietnámi Demokratikus Köztársaság rendíthetetlenül harcol országának békés és demokratikus egysíteséért.

Az elmúlt 11 év viharai ellenére a Vietnámi Demokratikus Köztársaság komoly sikereket ért el az ország évszázados elmaradottságának felszámolásában. Megvalósították a földreformot, lefektették az ipar alapjait, komoly intézkedéseket tettek a mezőgazdaság fejlesztésére.

Hazánk népe, mely mindig őszinte rokonszenvvel kísérte a, bátor vietnámi nép hősi harcát, a Vietnámi Demokratikus Köztársaság kikiáltásának 11. évfordulóján testvéri üdvözlést küldi Vietnám népének és újabb sikereket kíván neki az ország békés, demokratikus egysíteséért és felvirágoztatásáért folytatott nemes küzdelemben.

Sz. M.

Közlemények

FIZESSONK ELO IDEJEBEN A SZOVJET ES HAZAI SAJTOTERMEKEKRE.

Központi ioffo. Az 1956. augusztus 31-i huzás nyérő számai: 63, 50, 49, 30, 7, 85, 69, 13, 73. Országos nyerményösszeg 1.795.179 lej.

Ma filmszínházainkban

Dózsa György: szeptember 2-ig: SZERELMÖRÖL SZOL A GITAR. Nicolae Balcescu: szeptember 2-ig: SZAKADEK. Herbak János: szeptember 2-ig: HALHATATLAN MELODIÁK. I. L. Caragiale: szeptember 2-ig: VIZKERESZT. Ifjúsági: szeptember 2-ig: MANDY. Solidari-

tate (Gaj): szeptember 2-ig: A DENEVER. — Maxim Gorkij (Mikela): szeptember 2-ig: SCHUBERT. — December 30: szeptember 2-án, vasárnap: ARLBERG-EXPRESS. Ilie Pintilie (Gradište) CFR: szeptember 2-ig: RIADO A HEGYEKBE.

tani kell az összes demokratikus szervezetek szabad működését, hatálytalanítani kell Németország Kommunista Pártjának betiltását.” — hangzik a nyilatkozat negyedik pontja.

Walter Ulbricht, az NDK minisztertanácsának első alelnöke egy interpellációra válaszolva rámutatott, hogy a Nyugat-Németországot kormányzó konszern-tulajdonosok azt a sorompót, amelyet a két német állam elválasztásának céljából Németország közepére állítottak, még magasabbra emelték, olyan fasiszta módszerrel, mint amilyen a Németország Kommunista Pártjának betiltása.

Láthatjuk tehát, hogy a Szövetségi Alkotmánybíróság hírhedt ítélete még korántsem teremtett befejezett tényeket. Az ítélet a német nép többségének tiltakozását váltotta ki és a nép szava hatalmas okánna fejlődhetik, amely elsőpr helyükre a borszordítottakat megrendezt.

Több jogtörvény a találkozás az elmúlt héten

a Szezi kérdés

várható fejleményeit illetően. Mint ismeretes, a 22 állam londoni értekezletén résztvevő küldöttségek közül tizenhét, egy ugynevezett „ötös bizottságot” létesített, amelynek feladataul jelölték meg, hogy a Dulles-javaslatot közölje Egyiptom kormányával.

A Menzies ausztráliai miniszterelnök vezetése alatt álló bizottság a Nasser egyiptomi elnökkel való találkozás színhelyét Genjé, vagy Rómát jelölte meg. Kénytelenek voltak azonban elfogadni Nasser indítványát, aki amellett, hogy hajlandóan nyilatkozott a bizottsággal tárgyalni, ragaszkodott Kairóhoz, mint a tárgyalások színhelyéhez. Ezt a BBC hírmagyarázója Nasser jeleintő győzelmeént könyöveli el.

Ami a hétfőn sorra kerülő találkozót illeti, azt mind az angol, mind pedig a francia kormány Egyiptom elleni nyílt fenyegetésekkel igyekszik befolyásolni. Illetve fenyegetés fran-

cia csapatok partraszállása Ciprus szigetén, valamint a csatornán működő révkalauzokra gyakorolt nyomás a munka szabotálása érdekében. A nagy angol lapok megtagadták a Szezi-csatorna adminisztrációs vezetőinek révkalauzok keresésére vonatkozó hírdetésének közlését.

A vezető angol lapok közül egyedül a Manchester Guardian pénteki számában jelent meg a hírdetés.

A fenyegetésekhez tartozik még az angol kormány-nyilatkozat, amely válasznak számít Gaitshellnek, a laborista vezetőjének követelésére. Gaitshell szükségesnek véli az angol parlament sürgős összehívását, mielőtt — mint mondja — az angol kormány katonai akciót határoznai Egyiptom ellen. A kormány válaszában közölte, hogy a parlament ilyen természetű összehívására csak akkor kerülhet sor, amikor az angol kormány kellően tanulmányozta Nassernek a Dulles-féle javaslatra adandó választ. Nyilatkozó: hogy ez a megfogalmazás szintén fenyegetést rejt magában Egyiptom címére.

Röviden meg kell említenünk Eisenhower elnöknek a Szezi kérdésben elfoglalt kétes szerepét. A hét elején Eisenhower elnök egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy az 1888. évi konstantinápolyi szerződés nemzetközinek nyilvánította a Szezi-csatornát. Ezt az állítást Nasser visszautasította, mire Eisenhower pénteken helyesbített. Nem a terület nemzetköziségéről beszélt, — úgy mond, — hanem csupán a csatornán való közlekedést tartja nemzetközinek.

Ha így mondja Eisenhower, egyetértünk vele, mert minden becsületes politikát folytató ország kormányának — elsősorban a Szovjetunió — soha sem vonta kétségbe egyetlen ország jogát sem, hogy a csatornát dőlő utként használja hajói számára.

Eisenhower szavai és Dulles javaslati között ilyenformán nagy szakadék tátong, mert Dulles, aki tudvalegyen Eisenhower kormányának külügyminisztere, el akarja vitatni Egyiptomtól a Szezi-csatorna

tulajdonjogát, amikor a csatorna adminisztrálására nemzetközi szervet ajánl.

Megállapíthatjuk, hogy ösztönösen csupán a békeözveti országai foglalkoznak állást a Szezi-csatorna kérdésében. Ez nem is lehet másként, mert ebben a kérdésben Egyiptom népe mellé kell állnia mindenkinek, aki hisz a nemzeti szuverenitásában, a népeknek abban a jogában, hogy saját tulajdonuk felett maguk rendelkezzenek.

Néhány szóval be kell számolnunk arról a szovjet nyilatkozatról, amelyet azzal kapcsolatban adtak ki, hogy

a Szovjetunióban atomrobbantási kísérletet hajtottak végre

Ismeretes, hogy a Szovjetunió minden alkalommal az atom- és hidrogénfegyverek használatának betiltására, gyártására és tárolására felszólalására tett javaslatot és emellett a javaslat mellett továbbra is tiltja. Természetesen azonban, hogy mivel Anglia és Amerika ebben az évben már kísérletezett nukleáris robbantásokkal, a Szovjetunió is gondoskodnia kell biztonságának megvédéséről.

Ha az amerikai kormány ezzel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedik, hogy a Szovjetunió kísérletezése miatt nem tovább kell folytatnia az atomfegyverek gyártását, erre csak azzal lehet válaszolni, hogy fogadják el a Szovjetunió javaslatát és mondják ki az atomkísérletek betiltását.

Az a tény azonban, hogy a Szovjetunió az atomenergia békés felhasználása mellett hatalmas erejű atomfegyverrel is rendelkezik, újabb igazolja, nem a félelem készteti a Szovjetuniót az atomfegyver betiltásának követelésére. A Szovjetunió — mint minden szocialista ország — boldogan fordítand az atomenergiát teljes mértékben a népek javára, az anyagi bőség fokozására.

Bakács Béla

AHÉT

a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának nyilatkozata

emelkedett ki. A nyilatkozat egyik megállapítása rávilágít Németország Kommunista Pártja betiltásának rugóira. Annakidején, mint arra a nyilatkozat felhívja a figyelmet, a német revansvágók ugyancsak a demokratikus szervezetek felszámolásával egyengetik a háború útját. Németország Kommunista Pártját most is békeszerető, valóban demokratikus politikája miatt helyezték törvényen kívül.

„Hát nem szégyenletes és megengedhetetlen cselekedet, — veti fel a kérdés a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának nyilatkozata — alkotmányellenesnek minősíteni a kommunista párt tevékenységét, azt a pártot, amely a német nép célkitűzéseinek megfelelő politikát folytat, a béke és a demokrácia ügyét védelmezi, míg a fasiszta és militarista erőknek szabad teret engednek a Német Szövetségi Köztársaságban és ezek tevékenységét törvényesnek, alkotmányosnak ismerik el?”

Törvénytelennek, terror-cselekedetnek bélyegezi meg a nyilatkozat a nyugatnémet hatóságok tevékenységét, mert lábbal tiporják a hitlerizmus ellen szövetséget kötő hatalmaknak azokat az egyhangúlag elfogadott határozatait, amelyek a háború után Németországban kialakuló rendszer alapjául a demokratizmust jelölték meg.

Felreírhatatlanul hangsúlyozza a nyilatkozat, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága testőri szolidaritást vállal azzal a harccal, amelyet Németor-

szág Kommunista Pártja a német nép érdekében, a béke, a demokrácia és a szocializmus ügyéért vív.

Szilárd meggyőződése a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, hogy a német nép nem tér rá arra az útra, amelyre a reakció és a háború erői akarják taszítani.

Nem kétséges, hogy az SzKP Központi Bizottságának nyilatkozata mely hatást gyakorol a világközvetleményre, mert a Szovjetunió fennállása óta egyetlen alkalom sem mulasztott el, hogy kellő időben figyelemtesse a világot a népeket fenyegető veszedelemre.

Nyugatnémetországi jelentések szerint Adenauer kormányának elutasította az SzKP Központi Bizottsága nyilatkozatában foglalt megállapításokat. Nem tették azonban ugyanezt a nyugatnémetországi szocialdemokrata lapok, amelyek figyelmeztetik a bonni kormányt az SzKP KB nyilatkozatának súlyára. A Mittel-Bayerische Zeitung egyebek közt így ír: „Ügyeljsz, hogy mi kelet felé ne nyugot hallunk!”

Az egész német nép érzelmeinek ad kifejezést

az NDK népi kamarájában elhangzott kormány-nyilatkozat

Lothar Bolz, az NDK minisztertanácsának alelnöke és külügyminisztere kormány-nyilatkozatot terjesztett elő az NDK népi kamarájának szerdán megkezdődött ülésén.

A nyilatkozat Németország újraegyesítése egyik feltételeként a Németország Kommunista Pártja ellen hozott törvénytelen intézkedések hatálytalanítását jelöli meg. „Biztos-